

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΟΓΔΟΟΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ—ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1930

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^Α, ΕΚΔΟΤΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", — ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ, 50
ΑΘΗΝΑΙ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

Μπρός στη Στιγμή και σύ, ὦ ψυχή μου, γέλα!
και πεταλούδας ἀνοιξε φτερά

κι' ἀπ' ἄνθος σὲ ἄνθος πέταγε μὲ τρέλα !

ΑΜΑΡΤΩΛΗ !

Ἡ χαμηλοβλεπούσα, ἡ ντροπαλή,
σεμνόπρεπη μὴ βρέζει καὶ μὴ στάζει,
κλεί στήν ψυχή της τάχα ἀμαρτωλή
λαχτάρα, κρυφὸ πόθο νὰ πετάξει
ψηλά, ψηλά, γιὰ ν' ἀντικρούσει ἔμπρὸς
τὴν ἁρμονία τοῦ Κόσμου καὶ τὴν τάξη,
ποῦ ὁ πλάστης τὴν ἱστόρησε ὁ Καιρὸς.
Θᾶναι ἀπ' τὸ Χρόνο ἀνέγγιχτο τὸ πάθος.
Μὰ ὁ πόνος της δὲν πρέπει φανερὸς
νὰ γίνεῖ, ποῦ φουντώνει ἐκεῖ στὸ βάθος
πάνω στ' ἀχνάρια ποῦ ἄφησε ἡ χαρά !
Τὸ φρόνιμο μερμηγήκι κάνει λάθος
ὅταν ἀνοίγει ἀδύναμα φτερά,
γιὰ νὰ χαθεῖ πετώντας—λέει ὁ μῦθος.
Κ' ἡ χαμηλοβλεπούσα ἀναμετρᾷ

τὰ κρίματά της, κι εἶναι τάχα πλῆθος.

ΜΑΡΚΟΣ ΤΣΙΡΙΜΩΚΟΣ

ΣΧΕΔΙΑ ΓΙΑ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ἡ αἰωνιότης, ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξαρτᾶται ἡ ἀνάγκη, προσδίδει κλασματικές διαπιστώσεις τοῦ ἐνιαίου ἢ τοῦ ἑνὸς τῆς αἰωνιότητος, παρουσιάζοντας, μὲ τὴν ἐπανάληψη τοῦ ἑνός, ὑπὸ ἀριθμητικὴν ιδιότητα, σχήματα μόνο. «Ἐν τὸ πᾶν καὶ τὸ πᾶν ἓν», λέγει ὁ Πυθαγόρας. Ἡ οὐσία τοῦ παντὸς εἶναι ὁ ἓνας ἀριθμὸς, κι' αὐτὸς εἶναι ἡ αἰωνιότης. ποῦ, ὑποδιαιρουμένη σὲ πολυπλόκους συνδυασμούς, γεννᾷ τις παραιοθήσεις, οἱ ὁποῖες γίνονται αἰσθητὲς καὶ διαπιστώνονται ἢ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη μὲ κάποιον συμβιβασμό, —ἢ, κατὰ κάποιον τρόπο, ἀπὸ κάποια συμπτωματικὴ καθομοίωση μεταξὺ τους. Κάθε φαινόμενο εἶναι ἀριθμημένος χρόνος. Κάθε συνδυασμὸς πάλι τοῦ ἀριθμημένου αὐτοῦ χρόνου παρέχει ἀνάλογη ἐκδηλωτικότητα. Ἡ δύναμη, ὅπως καὶ ἡ ὕλη, εἶναι συνδυασμὸς χρόνου, ὁρμηθὸς ἀριθμῶν. Καὶ ἡ βούλησή μας, ἐπίσης, εἶναι κάποιος συνδυασμὸς, ὅπως ὁ ἦχος. Στὴν

αἰωνιότητα εἶναι δυνατὴ ἡ περιεκτικότης ἀπειρῶν συνδυασμῶν χρόνου. Καθένας ἀπὸ τοὺς συνδυασμούς, ἂν καὶ ἀπορρέει ἀπὸ τὸ ἓνα, ὡς σχῆμα ὅμως ὑπάρχει αὐτοτελῶς. Τίποτα δὲν εἶναι δυνατὸ ν' ἀποτρέψει τὴ σύνθεσή του καὶ νὰ τὸν καταστρέψει, ὡς γεγονὸς πιά. Ἄρα εἶναι αἰώνιος. Καὶ ἡ βούλησή μας, ὡς γεγονὸς αὐτὸ καθ' ἑαυτό, εἶναι αἰώνια. Δὲ μποροῦσε νὰ ὑπάρξει περίπτωση, στὸ ἀπειρο παρελθόν, μὴ ὑπάρξεως της. Καὶ καμμιὰ, ἐπίσης, περίπτωση, στὸ ἀπειρο μέλλον, ποῦ νὰ παύσει ὑπάρχοντας κάποτε. Ἄρα, ἡ βούληση ὑπῆρξε ἐνιαίως καὶ ἀτελευτήτως, δίχως διακοπὴ — πάντα. Τὸ φαινόμενο, τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶναι αἰώνιο, κι' ὡς αἰώνιο εἶναι ἀπόλυτο, κι' ὡς ἀπόλυτο αὐτεξούσιο. Ἡ βούλησή μας εἶναι αὐτεξουσία. Δὲ μπορεῖ ὅμως νὰ διαπιστωθεῖ ὡς τέτοια ἀπὸ τὸ ὄργανο τῆς γνώσεώς μας — ποῦ εἶναι τελεολογικὸ—ἐπειδὴ κυριαρχεῖ ἐκτὸς τῆς καὶ χρόνου.

Βούλωμαι. "Όχι για μένα τὸν ἴδιο. Οὐτε ὁ νόμος τῆς αὐτοσυντηρήσεως, οὔτε τῆς ἀναπαραγωγῆς, μ' ἀναγκάζουν σ' αὐτό. Χορτασμένος ἀπὸ κάθε ἐπιθυμία πρὸς ἰσθρρόπηση τῆς βιολογικῆς μου καταστάσεως, παύω ἀπὸ τὸ νὰ βούλωμαι κατὰ τρόπο χρησιμοποίησεως τῆς βουλήσεως ὡς ὄργανου, ὡς μέσου γιὰ τὴ συντήρησή μου καὶ τὴν ἀναπαραγωγή τοῦ εἶδους μου. Ἡ μηχανικότης τῆς βουλήσεως, μέχρι τοῦ σημείου αὐτοῦ, ἔπαυσε τελείως. Παρ' ὅλα αὐτά, ὅμως, βούλωμαι ἀκόμη, χωρὶς νὰ μ' ἀναγκάσει τίποτε τὸ—ἄς τὸ ποῦμε ἔτσι— «θετικὸ» γι' αὐτό. Καὶ ἡ βούλησή μου, αὐτὴ τὴ φορά, ἀποσκοπεῖ τὴν ἔρευνα, τὴν ἐξακριβώση τῆς ὄντοτήτός μου, τῆς προελεύσεώς μου, τῆς ὑπαρκτικότητός μου; Ζητῶ, ἐπιδιώκω τὴ διαπίστωσή μου, προσκρούω σ' ἀγνωστα, σ' ἀκατόρθωτα, σὸ μὴ δυνατὸ. Κι' ὅμως ἐπιμένω. Τίποτα δὲ μὲ ὑποχρεώνει γι' αὐτὸ ἀπὸ τοὺς «κάτω» βιολογικοὺς νόμους. Ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ἐπιβάλλεται ἀπ' τὰ «πάνω». Ἐγὼ κανένα «συμφέρον» γι' αὐτὸ δὲν ἔχω—σὸ νὰ ὑπακούσω. Καὶ ὅμως ὠθοῦμαι ἀκαταγώνιστα σὸ «ἐρευνᾶν». Τί μὲ ὑποχρεώνει; Κἀποιοσ ἄλλος νόμος; κι' ὁ νόμος αὐτὸς εἶναι, ἴσως, ἡ συνείδηση, τὸ ὑπέρτατο ἐγώ, ποῦ μ' ἐμένα ἐπιζητεῖ τὴν αὐτογνώρισή του.

Μετέχω τοῦ ἀπολύτου. Καὶ σκέπτομαι γι' αὐτό. Τὸ ἀπόλυτο, ὅμως, εἶναι ἐλεύθερο καὶ αὐτεξούσιο. Ὡς τμῆμα, ὡς μέρος του, εἶμαι κι' ἐγὼ ἐλεύθερος. Ὡς αὐτεξούσιο, τὸ ἀπόλυτο σκέπτεται ἐλεύθερα. Ἐλεύθερα σκέπτομαι κι' ἐγώ. Εἶμαι αὐτεξούσιος. Ἡ ἀνησυχία, ποῦ βρίσκειται μέσα μου σὸ νὰ ἐξακριβώσω τὸ τί εἶμαι, εἶναι ἀνησυχία τοῦ ἀπολύτου.

Τὸ «ἀνησυχεῖν» δὲν σημαίνει ἀνησυχία «δι' ἑαυτὸ» καὶ μόνο. Τὸ «ἑαυτὸ» δὲ αὐτὸ εἶναι ἀπολύτως αὐτοτελές καὶ ἀνεξάρτητο, γιὰτί, ἀλλοιῶς, δὲ θ' ἀνησυχούσε γιὰ λογαριασμό του, ἂν θὰ ἦταν μέρος κάποιου «ἄλλου» (κατάσταση ἄς τὸ ποῦμε). Τότε τὸ κάποιον «ἄλλο» θὰ πρεπε ν' ἀνησυχεῖ, κι' ὄχι τὸ «ἑαυτὸ». Τὸ τελευταῖο, λοιπόν, εἶναι κάποια ὀλοκλήρωση, ἀπ' τὴν ὁποία προέρχεται καὶ ἡ μέριμνα «δι' ἑαυτήν». Ἡ μέριμνα δὲ αὐτὴ, ἀπορρέοντας ἀπ' αὐτὴ τὴν ἴδια ὀλοκλήρωση, πρέπει νὰ χαρακτηρισθεῖ ὅτι εἶναι ἐλεύθερη νὰ μεριμνᾷ.

Τὸ «ἐγὼ εἶμι», ὡς χρονικὸ σημεῖο, ὡς κάποιο τμῆμα τῆς αἰωνιότητος, ἢ ὡς συνδυασματικὸς ἀριθμὸς τοῦ ἐνός, παρασκευάζει

σὲ κάθε στιγμή τὴν ἔννοια τῆς ἐνότητος τοῦ ἐνός τῆς αἰωνιότητος. Ἐξαφανιζόμενος, ἐνοποιουμαι ταυτοχρόνως μὲ τὴν αἰωνιότητα καί, χωρισμένος, ἐμφανίζομαι τὴν ἴδια στιγμή. Αὐτὸ συμβαίνει ἀτελεύτητα. Τὰ ἀφαντάστως ἐλάχιστα κῦτὰ διαστήματα τῆς ἐνοποιήσεώς μου καὶ ἀποχωρίσεώς μου ἀπὸ τὴν αἰωνιότητα, ἐκδηλώνονται ὑπὸ τὴ μορφή τοῦ θανάτου. Ἡ ἔννοια, ὅμως, ἢ ἐντόπωση τῶν διαστημάτων αὐτῶν εἶναι ἀπλή παραίσθηση σὸν πεπερασμένο μας ἐγκέφαλο. Γιατί, πράγματι, διαστήματα σὴν αἰωνιότητα δὲν ὑπάρχουν. Ἄρα καὶ ὁ θάνατος εἶναι ἀπλή παραίσθηση. Ἡ βούληση, χωρὶς νὰ ξέρουμε ὑπὸ ποιά ἄλλη μορφή, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑφίσταται ἐνιαίως. Τὸ «ἐγὼ εἶμι» χρησιμεύει εἰς διαπίστωσή της σὲ μέρος καὶ τόπο. Ἡ βούληση, ποῦ παραμένει ἐνιαία καὶ ἀσάλευτη, ὑφίσταται «ἐν ἑαυτῇ» ἀλλαγές τῶν θέσεων τῆς διαπιστώσεώς της. Τὰ «ἐγὼ εἶμι» διαπιστώνουν τὸ ἐνιαῖο τῆς βουλήσεως, ταυτοχρόνως δὲ καὶ τὴν αὐτεξουσιότητά της. Ἡ καταστροφή τῶν «ἐγὼ εἶμι» δὲν καταστρέφει καὶ τὸ ἐνιαῖο τῆς βουλήσεως. Ἐφόσον, ὅμως, πκραμένει ὡς ἀριθμὸς, μετέχει τῆς βουλήσεως καὶ τῆς αὐτεξουσιότητος.

Οἱ συνδυασμοί, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ ἕνα τῆς αἰωνιότητος, διατρέχουν τὴν καμπύλη, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπορρέουν ὅλα τὰ φαινόμενα, καὶ ἐξικνοῦνται: ὡς τὸ «ἐγὼ εἶμι», ποῦ ἀποτελεῖ τὸν προτελευταῖο σταθμὸ τῆς τροχιάς. Ἡ βούληση πάλι ἀρχίζει ὑπὸ τὴ μορφή τοῦ αὐτεξουσιῶ, τὸ ὁποῖο καθάπτεται τοῦ ἐνός, σύροντας μαζί του, ἢ μᾶλλον ἐναποθέτοντας σὴν αἰωνιότητα, τὴ συνείδηση τῆς ἐκδηλωτικότητός της. Τὸ αὐτεξούσιο εἶναι ὁ τελειότερος καὶ ὁ ὑπατος συνδυασμὸς χρόνου, ὁ ὁποῖος κατανοεῖ τὸν ἑαυτὸ του.

Ἡ συνείδηση εἶναι μὲν ἀποτέλεσμα τῆς πολλαπλασιασεως τοῦ ἐνός καὶ ἔχει μὲν ὡς πηγὴ τὴν τυφλότητα, ἀλλὰ κατανοώντας τὸν ἑαυτὸ της, ἐμψυχώνει καὶ τὴν ἀρχὴ τῆς πηγῆς. Καὶ ἐφόσον ὁ ἄνθρωπος ἔχει, προνομιακῶς, τὴν τελειότερα συνείδηση, ἄρα αὐτὸς καὶ μόνος ἐκπροσωπεῖ τὸ αὐτεξούσιο. Μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ, πῶς αὐτὸς ἀντικαθίστᾷ τὸν Θεό. Ὁ ἄνθρωπος, σὴν ἔννοια τῆς πνευματικότητός του, ἐκπροσωπεῖ τὸ ἀπόλυτο.

Ἡ αἰωνιότης εἶναι τὸ «περιέχον», ὁ δὲ

χρόνος τὸ «περιεχόμενον». Ἡ ἔννοια τοῦ ἀριθμοῦ τὸ «περιέχον», κι' ὁ ἀριθμὸς τὸ «περιεχόμενον». Δίχως τὴν ἔννοια δὲ θὰ εἶχαμε τὸ εἶδωλο. Αὐτὸ μόνο στὴν ἔννοιά του ὑπάρχει, —κατὰ συνέπεια εἶναι κι' αὐτὸ κατὰ τὸ ἔννοιατό. Μὲ τὴν ἔννοια διαπιστώνεται τὸ καθετί—δίχως αὐτὴ τὸ πᾶν θὰ ἔμενε ἀδιαπίστωτο. Ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἔννοια συλλαμβάνομε τὸν χρόνο, ποῦ δὲν εἶναι τίποτα ἄλλο, παρὰ κάποιο μέρος τῆς αἰωνιότητος, — ἀποκεχωρισμένο ἀπὸ τὴν αἰωνιότητα —, ἐπίσης καὶ τὸν ἀριθμὸ, καὶ καθετί, ποῦ ὡς φαινόμενο περνᾷ ἀπὸ τὴ φαντασία μας. Ἀφοῦ μᾶς ἀποδοθοῦν ἀπὸ τὴν ἔννοια τὰ φαινόμενα, ὑπὸ μορφήν χρόνου, ἐκτάσεως καὶ σχήματος, κι' ἀποχωρισθοῦν κατόπι ἀπ' αὐτὴν, αὐτὴ μένει μόνη. Εἶναι δὲ ἀρκετὴ στὸ ν' ἀντικαθιστᾷ τὰ εἶδωλα στὴ φαντασία καὶ στὴ μνήμη. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, εἶναι ἀκόμη δυνατόν ἢ ἔννοια νὰ προηγηθεῖ τοῦ εἰδώλου, ποῦ, ἀφοῦ διαπιστωθεῖ ἀπ' τὴν παρατήρηση, νὰ ἐξακριβωθεῖ a posteriori ἢ τελεία τοῦ ὁμοιότητος πρὸς αὐτὴν. Μὲ τὴν ἔννοια καὶ μόνο μπορούμε νὰ δημιουργήσουμε κόσμο ὁλόκληρο, ἀνύπαρκτο. Ἀλλὰ καὶ δίχως τὴν ἔννοια, καὶ γνωστὰ ἀκόμη φαινόμενα ἀδυνατοῦν, μόνα τους καὶ δίχως αὐτὴν, νὰ προσπέσουν στὴ συνείδησή μας. Ἄρα τὸ πᾶν εἶναι ἔννοια.

Τὴν ἔννοια μπορούμε νὰ τὴ χαρακτηρίσουμε ὡς παραίσθησις ἢ ψευδαἰσθησις. Ἐφόσον στερούμεθα τοῦ «καθ' ἑαυτὸ» πράματος (τοῦ Dingansich τοῦ Κάντ), θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε πῶς, καθετί ποῦ περιπίπτει στὶς αἰσθήσεις μας, εἶναι φαινόμενο, ἀπλῆ μορφή - συνεπῶς ἢ ἔννοια τῶν ὑποτιθεμένων πραγμάτων. Τὸ κράτος τῶν ἔννοιῶν ἐκτείνεται ἀπείρως. Ἡ γνώμη ὅτι οἱ ἔννοιες ἀπορρέουν ἀπ' τὶς παραστάσεις τῶν πραγμάτων, εἶναι σφαλερή. Γιατί, ἐφόσον πρόκειται περὶ φαινομένων, καὶ οἱ ἔννοιες, ποῦ ἀπορρέουν ἀπ' αὐτά, δὲν προέρχονται ἀπὸ «καθ' ἑαυτὰ» πράματα, θὰ ἦταν δυνατό νὰ δημιουργήσουμε καὶ μορφὲς καθαρῶς ἔννοιατὲς (πρβλ. *συναγωγικὴν* ὁψη τῆς μεθοδολογίας τοῦ Πλάτωνος, ποῦ, στὴ δεοντολογικὴ τῆς πλευρά, εἶναι κῆτι τὸ παραπλήσιο). Αὐτὸ ἐξηγεῖται εὐκολὰ ἀπ' τὸ γεγονός τῆς ὑποβολῆς καὶ ἀθυποβολῆς, τῶν ὀνείρων, τῶν ψευδαισθήσεων, τῶν ὀραματισμῶν, τῶν ἀλλοκότων καὶ παραδόξων φαινομένων, ποῦ δὲν ὑφίστανται στὴν πραγματικότητα.

Τὰ φαινόμενα, ποῦ προκύπτουν ἀπ' τὴ σύμβαση τοῦ συνδυασμοῦ χρόνου καὶ «ἐγὼ εἶμι», ἀλληλοαυθοποβαλλόμενα μὲ τοὺς ἔξω ἀπὸ μᾶς συνδυασμούς, δημιουργοῦν τὶς ἔννοιες τῶν «ψευδοπραμάτων». Ἡ γῆ, τὸ ἄστρο, τὸ νερό, τὸ βουνὸ εἶναι ἔννοιες μεταγενέστερες, ὑποβλητέες σ' ἑμᾶς.

Ἡ δευτέρη κατηγορία τῶν ἔννοιῶν εἶναι ἐκείνη, κατὰ τὴν ὁποία οἱ ἔννοιες αὐτοδημιουργοῦνται στὸ «ἐγὼ εἶμι», δίχως ἐξωτερικὴ ἐπίδραση, ὅπως ἢ ἔννοια τῆς ἐκτὸς χρόνου καὶ τόπου καταστάσεως, ἢ ἔννοια τοῦ Θεοῦ, ἢ ἔννοια τοῦ ἀπολύτου κλπ.

Χάρις μόνο στὴν ἀπειρὴ ἐπιδεκτικότητα εἰς συνδυασμούς, ποῦ ἔχει ἢ αἰωνιότης, — κι' αὐτὸ θὰ ἦταν ἀδύνατο, ἀν ἔστι καὶ ἓνα «καθ' ἑαυτὸ» πρᾶγμα ὑπήρχε, — παρέχεται ἢ ἐλευθερία τῶν στοχασμῶν στὸν ἄνθρωπο, ἢ ἐλευθερία βούληση — τὸ αὐτεξούσιό του. Ἐπειδὴ εἶναι ἀπειροὶ οἱ συνδυασμοί, τῶν ὁποίων εἶναι ἐπιδεκτικὴ εἰς παροχὴ ἢ αἰωνιότης, —κατὰ συνέπεια ἀπειρες εἶναι καὶ οἱ ἔννοιες, ποῦ μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα. Ἀπ' αὐτὸ μπορούμε νὰ φαντασθοῦμε τὴν ἀπειρὴ καὶ ἀτελεύτητη ἐξέλιξη καὶ τὴ μεταβλητότητα τῆς ζωῆς. Ἄν αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπόλυτα σωστὸ, τότε καμμιά πρόοδος δὲ θὰπρεπε νὰ σημειωθῆ στὴν ἱστορικὴ ἐξέλιξη καὶ πορεία τῆς ἀνθρωπότητος, ἐφόσον ἢ ἐπιβολὴ νόμων, ποῦ ἀπορρέουν ἀπὸ κάποια σύνθεση τῶν «καθ' ἑαυτῶν» πραγμάτων, θὰ ἔπρεπε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ ἐπιβάλλῃ ὀριστικῶς μιὰ κάποια κατάστασις ἀμετάβλητη, δεδομένου ὅτι τὸ «καθ' ἑαυτὸ» πρᾶμα θὰπρεπε κατ' ἀνάγκη, νὰναὶ ἀσάλευτο καὶ ν' ἀδρανῆ. Ἄν συνέβαινε τὸ τελευταῖο, θ' ἀντιστρατευόταν τὴν αὐτεξουσιότητα τοῦ πνεύματος: Τὰ πράματα θὰ ἐδέσποζαν τότε κατὰ τρόπο φοβερὰ καταθλιπτικὸ πᾶνω στὸ πνεῦμα, θὰ τὸ κρατοῦσαν δὲ σὲ τέτοια ἀδράνεια, ὥστε νὰ ἐξομοιωνόταν μὲ καθρέπτη, ποῦ μὲ ἀπόλυτη ἀπάθεια δέχεται πᾶνω του καθε ἀντανάκλαση τῶν πραγμάτων. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ καμμιά δράσις τοῦ πνεύματος, καὶ γενικώτερα τῆς ζωῆς, δὲ θάταν δυνατὴ. Τὸ πᾶν θὰ ἦταν ἓνας ἀκίνητος ὄγκος, ἀβουλος, ἀδιανόητος, χωρὶς καλμὸ.

Ἡ ζωὴ, κατὰ παράξενη συγκυρία, ἀποδεικνύεται σὰ ν' ἀπορρέῃ μέσα ἀπὸ μιὰ κενότητα, ἀπὸ ἓνα εἶδος ἀνυπαρξίας, ποῦ, κατὰ ἓνα τρόπο, χαρακτηρίζεται ὡς αὐταπάτη.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ